

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

|                            |                           |
|----------------------------|---------------------------|
| <b>Рівень вищої освіти</b> | Перший (бакалаврський)    |
| <b>Освітня програма</b>    | Право                     |
| <b>Заняття:</b>            | VII семестр               |
| Лекції                     | 1 година на тиждень       |
| Семінарські                | 1 година на тиждень       |
| <b>Кількість кредитів</b>  | 3 кредити ЄКТС (90 годин) |
| <b>Мова викладання</b>     | Українська                |



### Інформація про викладача

|                            |   |
|----------------------------|---|
| Прізвище, ім'я по батькові | <b>Яковенко Євген Олександрович</b>   |
| Науковий ступінь           | <b>кандидат юридичних наук</b>  |
| Посада                     | <b>доцент кафедри публічного права НТУ «Дніпровська політехніка»</b>  |
| Контакти                   | <b>номер моб. тел. 0677451246</b>   |
| E-mail                     | <b>Yakovenkoe@i.ua</b>  |
| Персональна сторінка       | Google Scholar<br><a href="https://scholar.google.com/citations?hl=en&amp;user=h0yEWOoAAAAJ&amp;view_op=list_works&amp;sortby=pubdate">https://scholar.google.com/citations?hl=en&amp;user=h0yEWOoAAAAJ&amp;view_op=list_works&amp;sortby=pubdate</a> |
| Консультації               | вівторок кожного тижня, VI пара з 16:05 по 17:25. Форма комунікації: Teams  |
| Місце                      | Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра публічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 303   |

### 1. Анотація до курсу

Серед засобів державного примусу, завдяки яким забезпечується зміцнення правової основи державного та громадського життя й неухильне додержання законності і правопорядку, важливе місце посідає адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності спрямована на запобігання правопорушенням, їх припинення, виховання громадян у дусі виконання й дотримання вимог закону. Реформування системи органів виконавчої влади, здійснення адміністративної реформи та реформи адміністративного права спричинюють зміни у адміністративному законодавстві, зокрема щодо адміністративних стягнень, повноважень органів адміністративної юрисдикції, юридичного складу правопорушень і порядку накладення адміністративних стягнень за їх скоєння. Тому необхідно постійно стежити за змінами в чинному адміністративному законодавстві та практиці його застосування

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета дисципліни** – надання знань щодо правового забезпечення реалізації прав, свобод та інтересів громадян у відносинах з адміністративно-юрисдикційними органами та судами, опанування студентами основних положень теорії адміністративного права, законів та інших нормативно-правових актів, реалізація теоретичних знань на практиці. Досягнення зазначеної мети здійснюється шляхом поглибленого засвоєння положень чинного законодавства та розширення теоретичних знань про адміністративну відповідальність.

### Завдання курсу:

- надання студентам ґрунтовних знань про основні теоретико-правові положення інституту адміністративної відповідальності;
- навчити аналізувати юридичні склади окремих адміністративних проступків і особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення уповноваженими на те органами;
- сприяти розвитку в студентів самостійності мислення, засвоєнню ними спеціальної юридичної лексики і термінології, формуванню їх правової культури.

## 3. Результати навчання

### 3.1 Програмні результати навчання

|                  |   |
|------------------|---|
| РН <sub>21</sub> | Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки |
| РН <sub>22</sub> | Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях            |

### 3.2 Очікувані дисциплінарні результати навчання

| Шифр<br>ПРН      | Дисциплінарні результати навчання (ДРН) |  |
|------------------|---|--|
|                  | Шифр<br>ДРН                             | Зміст  |
| РН <sub>21</sub> | ДРН <sub>21</sub>                       | Аналізувати і тлумачити законодавство України про адміністративні правопорушення   |
| РН <sub>22</sub> | ДРН <sub>22.1</sub>                     | Надавати належну правову оцінку ситуаціям, що виникають при вчиненні адміністративних правопорушень  |
|                  | ДРН <sub>22.2</sub>                     | Характеризувати види та заходи адміністративної відповідальності за порушення у сфері управління економікою, правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку, адміністративні корупційні правопорушення |

## 4. Структура курсу

| <b>Види та тематика навчальних занять</b>  |
|--|
| <b>ЛЕКЦІЇ</b>  |
| <b>Тема 1. Система законодавства про адміністративні правопорушення.</b>   |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Законодавство України про адміністративні правопорушення, його особливості та місце в системі вітчизняного законодавства..</li><li>2. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення.</li><li>3. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.</li></ol>                                 |
| <b>Тема 2. Адміністративне правопорушення.</b>   |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Поняття адміністративного правопорушення.</li><li>2. Адміністративне правопорушення як підстава адміністративної відповідальності.</li><li>3. Склад адміністративного правопорушення.</li></ol>   |
| <b>Тема 3. Адміністративна відповідальність.</b>   |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Поняття адміністративної відповідальності, її основні риси та відмінності від інших видів юридичної відповідальності.</li><li>2. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.</li><li>3. Звільнення від адміністративної відповідальності через малозначність правопорушення.</li></ol>                           |
| <b>Тема 4. Адміністративні стягнення.</b>  |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Види адміністративних стягнень. Основні й додаткові адміністративні стягнення.</li><li>2. Накладення адміністративних стягнень.</li><li>3. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду.</li></ol>   |
| <b>Тема 5. Адміністративна відповідальність у сфері управління економікою.</b>   |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Система та особливості складів адміністративних правопорушень у сфері управління економікою.</li><li>2. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення, які здійснюються у сфері управління економікою.</li><li>3. Причини та умови, що сприяють здійсненню адміністративних правопорушень у сфері економіки.</li></ol> |
| <b>Тема 6. Адміністративні корупційні правопорушення.</b>  |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Система й особливості складів корупційних правопорушень.</li><li>2. Підвідомчість справ про адміністративні корупційні правопорушення.</li><li>3. Причини та умови здійснення адміністративних корупційних правопорушень.</li></ol>   |
| <b>Тема 7. Адміністративна відповідальність за правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.</b>   |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Поняття громадського порядку та громадської безпеки.</li><li>2. Система та особливості складів адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.</li><li>3. Причини та умови, що сприяють здійсненню правопорушень проти громадського порядку і громадської безпеки.</li></ol>          |

|   |
|---|
| <b>Тема 8. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.</b>  |
| 1. Система органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.<br>2. Завдання та порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення.<br>3. Порушення провадження у справі про адміністративні правопорушення.  |
| <b>Тема 9. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.</b>   |
| 1. Постанова по справі про адміністративне правопорушення.<br>2. Оскарження й опротестування постанови по справі про адміністративне правопорушення.<br>3. Обов'язковість постанови про накладення адміністративного стягнення та основні правила його виконання.   |
| <b>Тема 10. Особливості провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень.</b>  |
| 1. Особливості провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень у виді попередження і штрафу.<br>2. Особливості провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень у виді оплатного вилучення майна, конфіскації майна, грошей.<br>3. Особливості провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень у виді позбавлення спеціального права, застосування громадських, виправних робіт та адміністративного арешту. |
| <b>СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ</b>  |
| Система законодавства про адміністративні правопорушення.   |
| Адміністративне правопорушення.   |
| Адміністративна відповідальність.   |
| Адміністративні стягнення.  |
| Адміністративна відповідальність у сфері управління економікою.   |
| Адміністративні корупційні правопорушення.  |
| Адміністративна відповідальність за правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.   |
| Провадження у справах про адміністративні правопорушення.   |
| Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.  |
| Особливості провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень.  |

### **5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення**

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/307 або 10/310 для проведення лекційних та семінарських занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Студент повинен мати активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Office 365.

## 6. Система оцінювання та вимоги

**6.1.** Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

| Рейтингова шкала | Інституційна шкала |
|------------------|--------------------|
| 90 – 100         | Відмінно           |
| 74 – 89          | Добре              |
| 60 – 73          | Задовільно         |
| 0 – 59           | Незадовільно       |

**6.2.** Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

### *Засоби діагностики та процедури оцінювання*

| ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ |   |   | ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ  |  |
|-------------------|---|---|-----------------------|--|
| навчальне заняття | засоби діагностики  | процедури   | засоби діагностики    | процедури  |
| лекції            | контрольні завдання за кожною темою                               | усне опитування, бліц-опитування, тестування  | підсумкове тестування | визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів;<br><br>підсумкове тестування під час заліку |
| семінарські       | контрольні завдання за кожною темою<br>або індивідуальне завдання | усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/есе;<br><br>виконання завдань під час самостійної роботи |                       |  |

**6.3.** Поточна успішність складається з оцінки за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 10 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів) і оцінки за самостійну роботу. Отримані бали на семінарських заняттях (максимально 50) та бали за самостійну роботу (максимально 50 балів) є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування.

|   |  |
|---|--|
| <b>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку).</b> | Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік 100. |
|---|--|

**6.4.** Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента: поточне тестування за

окремими темами; опитування; виконання контрольних завдань; виконання самостійної роботи.

Критерії оцінювання за роботу на *семінарських заняттях*: 10 семінарських занять оцінюються максимально у 5 балів кожне, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури, правильна мова викладення матеріалу;

4 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;

3 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2-1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відсутність відповіді.

*Самостійна робота* студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність» є підготовка індивідуального завдання. *Індивідуальні завдання* студентів можуть полягати у підготовці есе, рефератів, презентацій, в аналіз практичних ситуацій, підготовці реферативних матеріалів із фахових публікацій, проведенні власних досліджень і апробація їх на конференціях, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальне завдання оцінюється експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою. Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

## 7. Політика курсу

**7.1. Політика щодо академічної доброчесності.** Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

## **7.2. Комунікаційна політика.**

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Адміністративна відповідальність» ([www.do.nmu.org.ua](http://www.do.nmu.org.ua)).

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську корпоративну електронну пошту.

## **7.3. Політика щодо перескладання.**

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

## **7.4. Відвідування занять.**

Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватися дистанційно – в онлайн-формі, за графіком, за погодженням з викладачем.

**7.5. Бонуси.** Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 5 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

**7.6. Участь в анкетуванні.** Наприкінці вивчення курсу студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність».

## **8. Ресурси і література:**

1. Адміністративне право України [Текст] : академ. курс: підруч. Для студ. юрид. спец. ВНЗ / В. Б. Авер'янов [та ін.] ; відп. ред. В. Б. Авер'янов ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К. : Юридична думка, 2007 . - Т. 1 : Загальна частина. – К., 2007. - 591 с.

2. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Ківалов [та ін.] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Вид. 7-е, перероб. і допов. - Одеса : Фенікс, 2015. - 350 с.
3. Адміністративне право України [Текст] : підручник : у 2 т. / Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". - Херсон : ХМД, 2013 . - Т. 1 : Загальне адміністративне право. Академічний курс / В. В. Галуцько та ін.. - 2013. - 393 с.
4. Адміністративне право України [Текст] : підручник для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. освіти / Ю. П. Битяк [та ін] ; ред. Ю. П. Битяк ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2000. - 520 с.
5. Адміністративне процесуальне (судове) право України [Текст] : підруч. / ред. С. В. Ківалов ; Одеська національна юридична академія. - О. :Юридична література, 2007. - 312 с.
6. Загальне адміністративне право [Текст] : підручник / [Гриценко І. С. та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. - Київ : Юрінком Інтер, 2015. - 565, [1] с.
7. Ківалов, С. В. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Вид. 6-те, стер. - О. : Фенікс, 2012.
8. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
9. Бойко В. Я. Зразки процесуальних документів в господарському та адміністративному судочинстві. К.: Дакор. 2018 рік. 256 с.
10. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. Станом на 02.09.2019 р. / Під ред. Д. Журавльова. К. Вид «Професіонал». 2019. 416 с.
11. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. Станом на 02.09.2019 р. / Під ред. Д. Журавльова. К. Вид «Професіонал». 2019. 800 с.
12. Богуцький В. В. Проведення у справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: ФІНН, 2012. – 216 с.
13. Поняття, властивості та принципи адміністративної відповідальності: курс адміністративного права України: [підруч.] / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух та ін.; за ред. В. В. Коваленка. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – С. 309-381.
14. Колпаков В.К. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності (адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
15. Відповідальність за адміністративні правопорушення / авт.-упоряд.: Е.Ф. Демський, О.С. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 416 с.